

Remissvar, "Se barnet!" Betänkande av 2014 års vårdnadsutredning

Generellt är de förslag till ändringar och förtydliganden av gällande lagstiftning och praxis positiva. Det finns dock ett antal förslag som vi uppfattar som otydliga och problematiska. Vi redogör för dessa nedan:

9. Samförståndslösningar

9.5.8 Den närmare utformningen av ordningen med informationssamtal.

När en förälder hos socialnämnden begär informationssamtal i syfte att kunna stämman den andra föräldern, finns stor risk för att motivationen att delta i gemensamt informationssamtal kommer att vara låg hos den förälder som riskerar att bli stämd. Förslaget behöver förtydligas avseende hur socialnämnderna ska hantera dessa situationer när det på grund av ovilja och ointresse inte kommer att kunna genomföras gemensamt informationssamtal inom den föreslagna fyra veckorsperioden.

14. Barn och föräldrar med skyddade personuppgifter

14.7 Behörig kommun vid skyddade personuppgifter när det gäller informationssamtal och prövningen av om ett avtal om vårdnad, boende eller umgänge kan godkännas.

Utredningen föreslår som huvudregel att barnets folkbokföringskommun ska se till att informationssamtal kan hållas. Detta blir problematiskt om barnets och eller boende-föräldrarnas folkbokföring är sekretessbelagd. Utredningen föreslår att i ett sådant fall ska den som vill begära informationssamtal kan vända sig till den kommunen där den andra föräldern är folkbokförd. Är ett sådant förfarande verkligen realistiskt? Är det rimligt att en förälder, som kan ha sekretesskyddade uppgifter på grund av våld och eller hot från den andra föräldern, ska åka till den föräldrarnas folkbokföringskommun för att få ett informationssamtal? Kan man vid sådana situationer tänka sig att informationssamtalet kan hållas per telefon med föräldern då barnet och eller föräldern har sekretesskyddade personuppgifter? Ett annat alternativ kan vara att även i dessa fall ge samtliga kommuner behörighet att ge informationssamtal.

15. Handläggningen av mål om vårdnad, boende och umgänge

15.4.9 En utredning ska vara slutförd inom fyra månader.

Vi ser svårigheter med en lagstadgad utredningstid på fyra månader. I praktiken blir oftast den effektiva utredningstiden 2-3 månader. Faktorer som påverkar är ärendemängd, personalresurser, sjukdom och annan frånvaro hos såväl handläggare som inblandade samt tid för kommunikering.

17. Konsekvenser av våra förslag

Vår uppfattning generellt är att utredningen innehåller många bra förslag till förändringar och viktiga förtydliganden. Att behovet av ytterligare insatser för gruppen barn och föräldrar i konflikt lyfts fram är bra och nödvändigt. Kommuner behöver bli bättre på att uppmärksamma dessa behov samt erbjuda fler insatser utöver samarbets-samtal. Vår uppfattning är dock att utbudet av insatser varierar kraftigt i landet och särskilt små kommuner har svårigheter att möta upp efterfrågan av olika insatser.

På flera platser i landet samverkar kommuner kring familjerätsfrågor, i vissa fall har nya nämnder bildats och i andra fall har en kommun huvudansvaret för flera kommuners familjerätt. När familjerättens verksamhet organiserad utanför ordinarie socialtjänst kan otydligheter komma att uppstå om hur ansvaret för insatser ska organiseras. Detta är det viktigt för kommunerna att beakta och säkerställa.

Vår uppfattning är att de föreslagna förändringarna under en övergångsperiod kommer att leda till ökad belastning för socialtjänsten, både ifråga om personalresurser och övriga kostnader.

Det är naturligtvis en förhoppning att utredningens förslag ska leda till att antalet tvister i domstol ska minska och på sikt även kommunernas arbete med upplysningar och utredningar. Om och när det sker är dock oklart.

Ewa Pettersson
IFO-chef
Socialförvaltningen
Vimmerby kommun

Charlotte Bäcklund
Familjerättssocialsekreterare
Socialförvaltningen
Vimmerby kommun